

FOR 1999-11-05 nr 1148: Forskrift om transport og behandling av animalsk avfall, og anlegg som behandler animalsk avfall.

DATO: FOR-1999-11-05-1148
DEPARTEMENT: FKD (Fiskeri- og kystdepartementet)
DEPARTEMENT: LMD (Landbruks- og matdepartementet)
AVD/DIR: Avd. for matpolitikk, Avd. for havbruk, sjømat og marked
PUBLISERT: Avd I 1999 2567
IKRAFTTREDELSE: 1999-11-05
SIST-ENDRET: FOR-2004-01-09-87
ENDRER: FOR-1994-07-13-723
GJELDER FOR: Norge
HJEMMEL: LOV-2003-12-19-124-§33, LOV-2003-12-19-124-§36, FOR-2003-12-19-1790

INNHOLD

Forskrift om transport og behandling av animalsk avfall, og anlegg som behandler animalsk avfall.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

- § 1. Formål
- § 2. Virkeområde
- § 3. Definisjoner

Kapittel II. Krav til transport og behandling mv

- § 4. Innsamling, transport og merking
- § 5. Behandling av høyrisikoavfall
- § 6. Behandling av lavrisikoavfall

Kapittel III. Godkjenning av anlegg

- § 7. Godkjenning
- § 8. Vilkår for godkjenning

Kapittel IV. Generelle krav til anleggene

- § 9. Egenkontroll og prøvetaking
- § 10. Varsling
- § 11. Rapportering
- § 12. Registrering og merking av partier
- § 13. Lokaler og utstyr
- § 14. Krav til behandling, foredling og lagring av animalsk avfall

Kapittel V. Spesielle krav til anlegg for behandling av høyrisikoavfall

- § 15. Steriliseringsanlegg
- § 16. Forbrenningsanlegg
- § 17. Anlegg for behandling av høyrisikoavfall fra akvakulturdyr
- § 18. Anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr

Kapittel VI. Spesielle krav til anlegg for behandling av lavrisikoavfall

- § 19. Bruk av animalsk lavrisikoavfall til fôrvarer, tekniske eller farmasøytiske produkter
- § 20. Komposteringsanlegg

Kapittel VII. Minstekrav til produktene

§ 21. Fôrvarer, tekniske eller farmasøytiske produkter og produkter fra steriliseringsanlegg og produkter fra høyrisikoavfall fra akvakulturdyr

§ 22. Fôr til pelsdyr

Kapittel VIII. Avsluttende bestemmelser

§ 23. Tilsyn og vedtak

§ 24. Unntak

§ 25. Dispensasjon

§ 26. Straff

§ 27. Ikrafttredelse

Forskrift om transport og behandling av animalsk avfall, og anlegg som behandler animalsk avfall.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 5. november 1999 med hjemmel i lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 33 første ledd, jf. § 36 andre ledd, jf. delegeringsvedtak av 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 90/667/EØF). Endret 9 jan 2004 nr. 87 (bl.a hjemmel).

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å forebygge smittespredning i forbindelse med transport og behandling av animalsk avfall.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder transport av animalsk avfall, anlegg som behandler animalsk avfall og krav til behandlingen av animalsk avfall.

Forskriften gjelder også for anlegg der det fremstilles produkter hvor det benyttes animalsk avfall eller der det i andre sammenhenger behandles animalsk avfall.

Forskriften gjelder ikke for avfall av fisk som fanges i åpent hav. Bestemmelser om denne type animalsk avfall og anlegg som behandler det gis av Fiskeridepartementet.

Forskriften gjelder ikke for animalske produkter så lenge disse er godkjent og beregnet til omsetning som næringsmidler.

Forskriften gjelder ikke for dyreekskrementer eller for matavfall.

Forskriften gjelder ikke for melk fra egne produksjonsdyr til bruk som fôr i egen besetning.

Ferdigprodukter der animalsk avfall er inkludert i råvarene og som oppfyller kravene i denne forskrift, er ikke lenger å oppfatte som animalsk avfall. Andre krav til avfallshåndtering følger av lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) av 13. mars 1981 nr. 6.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

1. *Animalsk avfall*;

skrotter eller deler av pattedyr, fugler og akvakulturdyr samt animalske produkter som ikke er godkjent og beregnet til omsetning som næringsmidler.

2. *Høyrisikoavfall;*

animalsk avfall som utgjør eller mistenkes å utgjøre en alvorlig helsefare for dyr eller mennesker, herunder:

- a) alle typer pattedyr og fugler som holdes som husdyr eller i fangenskap unntatt kjæledyr, og som har dødd (avlivet eller selvdød) på driftsenheten uten å være slaktet for konsum, herunder dødfødte og ufødte dyr.
- b) døde pattedyr, fugler og akvakulturdyr, herunder kjæledyr, som Statens dyrehelsetilsyn - fylkesveterinæren treffer særskilte bestemmelser om,
- c) pattedyr, fugler og akvakulturdyr som blir avlivet i forbindelse med bekjempelse av sykdom,
- d) animalsk avfall, herunder blod, fra pattedyr og fugler som ved kjøttkontrollen er funnet å ha hatt tegn på sykdom som er overførbart til menneske eller til andre dyr,
- e) pattedyr og fugler eller de deler av disse som ved slakting ikke har vært gjenstand for post mortem undersøkelse ved kjøttkontrollen bortsett fra hud, skinn, klauver, fjær, ull, horn, blod og liknende produkter,
- f) alt kjøtt og alle næringsmidler av animalsk opprinnelse unntatt fisk og fiskeprodukter, som er bedrevet eller vesentlig forurenset og derved representerer en alvorlig helsefare for dyr eller mennesker,
- g) dyr, ferskt kjøtt, fjørfekjøtt, akvakulturdyr, vilt- og viltkjøtt, melkeprodukter som ved veterinær grensekontroll viser seg å ikke oppfylle de dyrehelsemessige vilkårene for innførsel, med mindre de tilbakevises til eksportlandet, eller de tillates innført på særskilte vilkår,
- h) pattedyr og fugler som har dødd under transport, med mindre det dreier seg om nødslakting av dyrevernhensyn,
- i) animalsk avfall, melk, kjøtt eller kjøttprodukter samt avfall av akvakulturdyr som inneholder restkonsentrasjoner av stoffer som representerer en alvorlig helsefare for dyr eller mennesker eller produkter av animalsk opprinnelse som anses uegnet til folkemat på grunn av forekomst av slike restkonsentrasjoner,
- j) akvakulturdyr som viser kliniske tegn eller som ved slakting viser patologiske tegn på sykdom som er overførbart til fisk, samt deler av og avfall fra slike dyr.

3. *Lavrisikoavfall;*

animalsk avfall med unntak av det som er definert som høyrisikoavfall, og som ikke utgjør noen alvorlig fare for spredning av sykdommer som kan overføres til mennesker eller dyr, herunder:

- a) kjøtt, kjøttprodukter, melk og melkeprodukter som ikke lenger kan omsettes som næringsmidler som følge av utgått holdbarhetsdato, og som ikke skal behandles videre i næringsmiddelproduksjon,
- b) ferskt avfall fra akvakulturdyr fra anlegg som fremstiller fisk eller fiskeprodukter til konsum.

4. *Steriliseringsanlegg;*

et anlegg som ved minimum 133 ° C behandler animalsk avfall slik at det ferdig steriliserte produkt ikke utgjør fare for spredning av sykdommer til mennesker eller dyr.

5. *Fôrvare;*

fôrtyper unntatt fôr til fisk og fôr som bare skal benyttes til pelsdyr, og der lavrisikoavfall, men ikke høyrisikoavfall er inkludert i råvarene.

6. *Tekniske eller farmasøytiske produkter;*

produkter som ikke er næringsmiddel eller fôrvare og der lavrisikoavfall, men ikke høyrisikoavfall er inkludert i råvarene.

7. *Bedrift;*

anlegg der det fremstilles fôrvarer, tekniske eller farmasøytiske produkter. Anlegg der det fremstilles fôr til pelsdyr eller fôr til fisk er ikke inkludert i begrepet.

8. *Akvatiske dyr;*

fisk og andre laverestående dyr som lever permanent i vann.

9. *Akvakulturdyr;*

akvatiske dyr som stammer fra eller skal til et akvakulturanlegg.

10. *Akvakulturanlegg;*

et hvert geografisk avgrenset område/anlegg hvor det oppdrettes eller holdes akvatiske dyr.

11. *Anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr;*

anlegg som mottar animalsk avfall som skal benyttes til fôring av pelsdyr.

Steriliseringsanlegg, bedrifter og anlegg for høyrisikoavfall fra akvakulturdyr er ikke inkludert i denne betegnelsen.

12. *Parti;*

med et parti menes en fysisk begrenset produktmasse som har gjennomgått nøyaktig samme behandling i tid og rom frem til prøvetakingstidspunktet,

eller

i tilfeller der massen gjennomgår behandling i en kontinuerlig prosess, er et parti den produktmassen som har gjennomgått nøyaktig samme behandling og som er produsert innenfor samme døgn,

eller

i tilfeller der prøver tas ut under lagring, er et parti den produktmassen som befinner seg innenfor én lagringsenhet f.eks. silo eller tank inntil det slippes ny produktmasse inn i lagringsenheten,

eller

i tilfeller der prøver tas ut etter lagring, er et parti den produktmassen som har befunnet seg innenfor én lagringsenhet f.eks. silo eller tank og som tas ut innenfor samme døgn.

13. *Komposteringsanlegg;*

Anlegg som mottar animalsk avfall og behandler dette ved kompostering.

14. *Forbrenningsanlegg;*

Anlegg med faste installasjoner for forbrenning av animalsk avfall.

Kapittel II. Krav til transport og behandling mv

§ 4. Innsamling, transport og merking

Kadaver av dyr som er smittet med agens som er årsak til A-sjukdom eller er mistenkt for å være det, skal ikke transporteres til anlegg for behandling av animalsk avfall uten etter særskilt tillatelse fra Mattilsynet.

Transportbiler, containere, dunker og andre beholdere som benyttes til transport av animalsk avfall skal være utstyrt med tettsluttende lokk eller presenning og ellers være utformet på en måte som hindrer lekkasje.

Ved henting på flere steder før levering på anlegg for behandling, må det ikke være kontakt mellom transportmiddel og hentestedene på en slik måte at smittestoffer kan overføres fra ett hentested til et annet.

Animalsk avfall må ikke lagres unødig før det behandles videre i henhold til denne forskrift. Ved all slik lagring må det sikres at uvedkommende personer og levende dyr ikke har tilgang til det animalske avfallet. Det skal treffes tiltak som forebygger at fugler, insekter, gnagere eller andre skadedyr kommer i kontakt med det animalske avfallet under slik lagring.

Døde husdyr, hvor det ikke er mistanke om smittsom sykdom, kan etter tillatelse fra Mattilsynet, i et kortere tidsrom legges ut som åte på driftsenheten i forbindelse med åtejakt, før det behandles i henhold til forskriftens bestemmelser.

Dersom det legges opp til mellomlagringsplasser for animalsk avfall før transport til anlegg for behandling, skal slike mellomlagring være godkjent av Mattilsynet. Betingelsene for godkjenning er at mulig smittespredning er forebygget i tilfredsstillende grad (jf. fjerde ledd) og at det animalske avfallet oppbevares på en slik måte at forråtnelse unngås. Det kan settes betingelser bl.a. om kjøling eller frysing og maksimal lagringstid før transport til anlegget som skal behandle det animalsk avfallet.

Animalsk avfall fra akvakulturdyr skal ensileres umiddelbart ved det enkelte anlegg der avfallet oppstår, før det behandles i henhold til § 5 eller § 6. Ensileringen skal inkludere oppmaling og tilsetning av maursyre slik at pH ikke er høyere enn 4,0. Mattilsynet kan dispensere fra dette kravet og tillate transport av fersk eller frossen vare til anlegg for videre behandling.

Transportutstyret skal rengjøres og desinfiseres før retur.

Det skal føres fortegnelse over de steder der animalsk avfall er hentet fra, over hva det transporterte avfallet består av og tidsangivelse for avhenting. Det skal føres fortegnelse ved det enkelte anlegg over høyrisikoavfall som mottas. Fortegnelsene skal oppbevares i minst to år og fremlegges tilsynsmyndighet ved forespørsel.

Alle transportbeholdere som inneholder kjøtt-, melk- eller fiskeprodukter, som ikke er beregnet til folkemat og som blir transportert i bulk direkte til et anlegg for behandling, skal alle merkes med opplysninger om innhold og opprinnelse. Transportbeholderne skal også merkes « Ikke beregnet til folkemat » med bokstaver som er minst 2 cm høye.

Slakt og deler av slakt som er godkjent til folkemat og som håndteres sammen med eller blandes med animalsk avfall, er å betrakte som animalsk avfall og skal behandles som sådant.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

§ 5. Behandling av høyrisikoavfall

Høyrisikoavfall skal behandles i et steriliseringsanlegg eller destrueres i forbrenningsanlegg som er godkjent av Mattilsynet eller destrueres i henhold til offentlige bestemmelser om bekjempelse av smittsomme sykdommer. Mattilsynet kan dispensere fra kravet om sterilisering, herunder tillate destruksjon ved nedgraving eller brenning utenfor godkjent forbrenningsanlegg, etter vurdering av risiko for spredning av sykdom, kapasitet i steriliseringsanlegg, tilgjengelighet av transportmiddel, transportavstand og mengde avfall.

Mattilsynet kan bestemme at døde spedyr og et begrenset antall døde fjørfe fra vanlig fortløpende drift og hvor det ikke foreligger mistanke om smittsom sykdom, kan nedgraves eller deponeres i gjødselkjeller på driftsenheten hvor de har dødd.

Nedgraving skal foretas på egnet sted slik at man unngår forurensing av vann inkludert grunnvannet eller annen miljøskaade, og så dypt at kjøttetende dyr ikke kan grave opp avfallet. Mattilsynet kan bestemme at animalsk avfall skal behandles med et egnet desinfeksjonsmiddel før det graves ned.

Visse typer høyrisikoavfall fra landdyr kan behandles ved anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr etter at tillatelse til dette er gitt (jf. § 18).

Høyrisikoavfall fra akvakulturdyr kan dessuten behandles ved særlige anlegg godkjent for dette eller ved anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

§ 6. Behandling av lavrisikoavfall

Lavrisikoavfall kan benyttes som råvarer til fôrvarer, tekniske eller farmasøytiske produkter eller det kan komposteres, og det skal i så fall håndteres i henhold til kravene i kapittel IV og VI.

Lavrisikoavfall kan alternativt behandles ved steriliseringsanlegg eller behandles på annen måte i henhold til bestemmelsene gitt i kapittel IV og V.

Lavrisikoavfall kan eventuelt graves ned i henhold til § 5 eller brennes uten nærmere bestemmelser i denne forskrift.

Lavrisikoavfall som håndteres eller transporteres sammen med eller blandes med høyrisikoavfall, er å betrakte som høyrisikoavfall og skal behandles som sådant.

Huder som sorteres fra lavrisikoavfall skal behandles kjemisk, tørkes eller saltes på en av følgende måter:

- 1) tørking,
- 2) tørr- eller våtsaltning i minst 14 dager,
- 3) saltet i havsalt tilsatt 2% natriumbikarbonat i minst 7 dager,
- 4) tørket i minst 42 dager ved 20 ° C.

Kapittel III. Godkjenning av anlegg

§ 7. Godkjenning

Anlegg som behandler animalsk avfall skal være godkjent av Mattilsynet.

Planer for bygging og vesentlige endringer av steriliseringsanlegg skal være godkjent av Mattilsynet.

Søknad om godkjenning skal sendes Mattilsynet og være vedlagt uttalelse fra kommunen eventuelt andre berørte myndigheter. Søknaden skal inneholde situasjonsplan, opplysninger om vann- og kloakkforhold, og fullstendige tegninger/beskrivelser av bygninger, tekniske innretninger o.l.

Forbrenningsanlegg som ikke mottar høyrisikoavfall og meieri som pasteuriserer melk i henhold til § 19 er unntatt fra kravet om godkjenning i henhold til denne forskrift.

Anlegg som bruker lavrisikoavfall for produksjon av tekniske eller farmasøytiske produkter er unntatt kravet om godkjenning, men skal registreres hos Mattilsynet.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

§ 8. Vilkår for godkjenning

For å få godkjenning som anlegg for behandling av animalsk avfall må følgende være oppfylt i henhold til denne forskrift:

- a) kravene til bygninger og utstyr,
- b) anlegget må ha tilgang til nødvendige laboratorietjenester ved godkjent laboratorium (jf. § 9, fjerde ledd).

For å beholde godkjenningen må i tillegg følgende være oppfylt i henhold til denne forskrift:

- a) kravene til behandling av det animalsk avfallet,
- b) kravene til produktene.

Godkjente anlegg tildeles et offisielt godkjenningsnummer.

Mattilsynet kan trekke godkjenningen tilbake hvis anlegget ikke lenger oppfyller vilkårene.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

Kapittel IV. Generelle krav til anleggene

§ 9. Egenkontroll og prøvetaking

Kritiske punkter ved anlegget skal identifiseres og bli kontrollert. Det skal være etablert et system for egenkontroll som inkluderer uttak av prøver for kontroll av kritiske punkter som generell dokumentasjon på at anlegget drives i samsvar med denne forskrift.

Det skal tas stikkprøver fra hvert foredlet parti i samsvar med bestemmelsene i § 21 og § 22 for å kontrollere at de mikrobiologiske standarder fastsatt i denne forskrift, overholdes. Produkter fra forbrennings- og komposteringsanlegg er unntatt. Mattilsynet kan dispensere fra kravet om prøvetaking av hvert parti ved anlegg som produserer fôr til egne dyr.

Resultatene av de forskjellige prøver og kontroller skal registreres i en protokoll som skal oppbevares i minst 2 år.

Analyser og prøvetaking skal utføres i samsvar med internasjonalt anerkjente metoder ved offentlig godkjent laboratorium.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

§ 10. Varsling

Anlegget skal straks melde fra til det lokale Mattilsynet dersom testresultater av produktene ikke er tilfredsstillende eller det er oppstått andre forhold som medfører risiko for spredning av sykdomsfremkallende agens.

Ved forekomst av eller mistanke om utilfredsstillende produkter skal disse ikke fraktes bort fra anlegget uten etter tillatelse fra Mattilsynet.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

§ 11. Rapportering

Innen 1. mars hvert år skal anlegget sende årsrapport til Mattilsynet om driften ved anlegget i det foregående år. Rapporten skal inneholde en kortfattet oversikt over kvantum og type råvare mottatt, leverandører, kvantum og type ferdigvare produsert, mottakere, kritiske kontrollpunkter, avvik i forhold til forskriften og tiltak for å rette på dette.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

§ 12. Registrering og merking av partier

Anlegget skal ha et system for registrering og merking av hvert enkelt parti som gjør det mulig å knytte hvert enkelt parti av produkter til det tidspunktet det ble fremstilt eller ble tatt ut prøver for bakteriologisk undersøkelse. Produkter fra forbrennings- og komposteringsanlegg er unntatt.

§ 13. Lokaler og utstyr

For komposteringsanlegg gjelder bestemmelsene i § 20, for forbrenningsanlegg som behandler høyrisikoavfall gjelder bestemmelsene i § 16, mens for anlegg som produserer pelsdyrfôr utelukkende fra lavrisikoavfall, eller høyrisiko akvakulturavfall, gjelder bestemmelsene i § 18.

Andre anlegg som faller inn under denne forskrift, skal ha følgende lokaler og utstyr:

1. Anlegg skal ligge i nødvendig avstand fra andre anlegg som f.eks. slakterier inkludert slakterier for fisk, slik at risikoen for spredning av smittestoffer til slike anlegg er minimal.
2. Anlegget skal ha en uren avdeling for inntak og eventuell lagring av det animalske avfallet før behandling og en ren avdeling for uttak, lagring og håndtering av ferdig behandlet

produkt. I uren avdeling skal det om nødvendig være utstyr for flåing eller utstyr for fjerning av hår på kadavre og et lagerlokale for huder.

3. Det skal være fysisk og arbeidsmessig skille mellom uren og ren avdeling slik at ren avdeling, inkludert behandlet produkt ikke forurenses fra uren avdeling.
4. Mottaket av animalsk avfall skal finne sted under tak. Den urene avdeling skal ha gulv som er slik at væske er lett å samle opp og lede bort. Det skal være lett å foreta rengjøring og desinfeksjon. Ved steriliseringsanlegg skal det være muligheter for å desinfisere bilhjul umiddelbart innen kjøretøyet forlater uren avdeling.
5. Anlegget må være tilstrekkelig utstyrt med WC, dusj, omklede rom og håndvasker for personalet.
6. Anlegget skal ha tilstrekkelig tilgang på varmt vann slik at animalsk avfall kan bearbeides i henhold til kravene i denne forskrift.
7. Anlegget skal ha et system for oppsamling av spillvann fra uren avdeling og som gjør det mulig å desinfisere vannet.
8. Anlegget skal ha utstyr for oppkutting og behandling av animalsk avfall som muliggjør avfallsbehandling i henhold til kravene i denne forskrift. Dette utstyret skal danne et lukket system der kutting og nødvendig fjerning av smittestoffer foregår og slik at overføring av forurenset materiale fra uren avdeling til uttak i ren avdeling ikke finner sted.
9. Utstyr for varmebehandling skal være utstyrt med røreinnetning. Dessuten skal det være tilkoblet apparatur for kontinuerlig registrering av trykk og temperatur på kritiske punkter i prosessen, og lagring av data fra disse registreringer. I steriliseringsanlegg skal det videre være installert et sikkerhetssystem for forebygging av utilstrekkelig varmebehandling.

Bedrifter som fremstiller tekniske eller farmasøytiske produkter, er unntatt fra bestemmelsene i punktene 8 og 9 i annet ledd. Mattilsynet kan sette særlige krav til det utstyr som skal benyttes til behandlingen av animalsk avfall i slike bedrifter.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

§ 14. *Krav til behandling, foredling og lagring av animalsk avfall*

For komposteringsanlegg gjelder bestemmelsene i § 20. For forbrenningsanlegg som behandler høyrisikoavfall gjelder bestemmelsene i § 16. For anlegg som produserer pelsdyrfôr utelukkende fra lavrisikoavfall eller høyrisiko akvakulturavfall, gjelder bestemmelsene i § 18.

Andre anlegg som faller inn under denne forskrift, må oppfylle følgende krav til behandlingen:

1. Det animalske avfallet skal foredles snarest mulig etter ankomst. Før behandling skal det oppbevares på en forsvarlig måte.
2. Det animalske avfallet skal før varmebehandling eller ensilering bearbeides slik at partikkelstørrelsen reduseres til høyst 50 mm ved hjelp av en knuser, rivemaskin eller lignende.
3. Uren avdeling skal hver dag etter skylling med kaldt vann gjøres grundig ren med varmt vann - minst 85 ° C. En gang pr. uke skal gulvet desinfiseres. Når arbeidet er slutt for dagen, skal arbeidstøy rengjøres og fottøy spyles og desinfiseres.
4. Spillvann fra uren avdeling må desinfiseres før det forlater anlegget.
5. Uvedkommende personer og levende dyr må ikke ha tilgang til anlegget.
6. Det skal treffes tiltak som forebygger at fugler, insekter, gnagere eller andre skadedyr kommer i kontakt med animalsk avfall før eller etter behandling.
7. Det skal være innarbeidet rutiner for skikkelig vedlikehold og kontroll med installasjoner og utstyr. Måleinstrumenter skal kalibreres regelmessig.
8. Ferdig behandlet produkt skal innenfor anlegget håndteres, lagres og transporteres på en slik måte at rekontaminering ikke forekommer.

Bedrifter som fremstiller tekniske eller farmasøytiske produkter, er unntatt fra bestemmelsene i punktene 2 og 3 i annet ledd. Mattilsynet kan sette særlige krav til behandlingen av animalsk avfall i slike bedrifter.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

Kapittel V. Spesielle krav til anlegg for behandling av høyrisikoavfall

§ 15. Steriliseringsanlegg

Personalet ved uren avdeling skal bruke egnet arbeidstøy og fottøy og som er lett å skille fra arbeidstøy som brukes i ren avdeling. Slikt personale skal ikke ha adgang til ren avdeling uten skifting av arbeidstøy og fottøy og etter grundig håndvask (sluse). Det skal videre finnes særskilt overtrekkstøy og fottøy for inspeksjonspersonell. Det skal ikke bringes utstyr fra uren til ren avdeling.

Minimumskrav til varmebehandling av massen er en kjernetemperatur på minst 133 ° C i minst 40 minutter ved et trykk på 3 bar, eller 136 ° C i 20 minutter ved et trykk på 3,2 bar.

§ 16. Forbrenningsanlegg

Forbrenningsanlegg som behandler animalsk høyrisikoavfall må oppfylle følgende krav:

1. Anlegget skal ligge i nødvendig avstand fra andre anlegg som f.eks. slakterier slik at risikoen for spredning av smittestoffer til slike anlegg er minimal. Uvedkommende personer og levende dyr må ikke ha tilgang til anlegget.
2. Anlegget skal ha rutiner som hindrer at animalsk avfall kommer i kontakt med utstyr som ikke kan desinfiseres.
3. Mottaket av animalsk avfall skal finne sted under tak. Den urene avdeling skal ha gulv som er slik at væske er lett å samle opp og lede bort. Det skal være lett å foreta rengjøring og desinfeksjon.
4. Anlegget skal ha et system for oppsamling av spillvann fra uren avdeling og som gjør det mulig å desinfisere vannet.
5. Animalsk avfall skal brennes snarest mulig etter ankomst og slik at alt organisk materiale blir brent.
6. Spillvann fra uren avdeling må desinfiseres før det forlater anlegget.
7. Det skal treffes tiltak som forebygger at fugler, insekter, gnagere eller andre skadedyr kommer i kontakt med det animalske avfallet før burning.

§ 17. Anlegg for behandling av høyrisikoavfall fra akvakulturdyr

Anlegg for høyrisikoavfall fra akvakulturdyr kan bare motta avfall som stammer fra akvatiske organismer.

Animalsk avfall skal dersom det ikke allerede er ensilert, ensileres snarest mulig etter ankomst.

Den ensilerte massen skal varmes opp til en kjernetemperatur på minst 85 ° C i minst 25 minutter og tidligst 24 timer etter tilsetningen av maursyre.

Personalet ved uren avdeling skal bruke vanntett overtrekkstøy og fottøy. Slikt personale skal ikke ha adgang til ren avdeling uten skifting av arbeidstøy, fottøy og etter grundig håndvask (sluse). Det skal videre finnes særskilt overtrekkstøy og fottøy for inspeksjonspersonell. Det skal ikke bringes utstyr fra uren til ren avdeling.

§ 18. Anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr

Produksjon av fôr til pelsdyr kan skje i anlegg som oppfyller følgende krav:

1. Anlegg skal ligge i nødvendig avstand fra andre anlegg som f.eks. slakterier, inkludert slakterier for fisk, slik at risikoen for spredning av smittestoffer til slike anlegg er minimal.
2. Anlegget skal ha en egen avdeling for inntak og eventuell lagring av det animalske avfallet.
3. Anlegget skal være utformet på en slik måte at det behandlede produkt ikke kan forurennes fra animalsk avfall som ennå ikke er behandlet. Området med ubehandlet animalsk avfall skal være utformet slik at væske er lett å samle opp og lede bort. Det skal være lett å foreta rengjøring og desinfeksjon av hele anlegget.
4. Anlegget må være tilstrekkelig utstyrt med WC, dusj, omklede rom og håndvasker til personalet.
5. Anlegget skal ha tilstrekkelig tilgang på varmt vann slik at animalsk avfall kan bearbeides i henhold til kravene i denne forskrift, og slik at anlegget kan rengjøres tilfredsstillende.
6. Uvedkommende personer og levende dyr må ikke ha tilgang til anlegget.
7. Det skal treffes tiltak som forebygger at fugler, insekter, gnagere eller andre skadedyr kommer i kontakt med det animalske avfallet før eller etter behandling.
8. Det skal være innarbeidet rutiner for skikkelig vedlikehold og kontroll med installasjoner og utstyr.

Anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr kan motta:

1. alle typer lavrisikoavfall,
2. følgende typer høyrisikoavfall fra varmblodige dyr:
 - I. pattedyr eller fugler eller deler av disse som ved slakting ikke har vært gjenstand for rutinemessig post mortem undersøkelse forutsatt at de er undersøkt av veterinær, og veterinæren etter vurdering kan attestere at det animalske avfall ikke representerer alvorlig smittefare for dyr eller menneske. Slik skriftlig attest må følge med ved levering av det animalske avfallet til anlegget.
 - II. kleeavfall i form av avlivede hanekyllinger fra rugerier for verpehøns og som er inspisert og godkjent av veterinær samt hester, storfe, småfe, gris, tamrein og annet fjærfe eller deler av disse inkludert blod dersom de har dødd på driftsenheten eller under transport og de er undersøkt av veterinær, og veterinæren etter vurdering kan attestere at det nevnte animalske avfall ikke representerer alvorlig smittefare for dyr eller menneske. Slik skriftlig attest må følge med ved levering av det animalske avfallet til anlegget.
3. høy- og lavrisikoavfall fra akvakulturanlegg forutsatt at dette har vært gjenstand for ensilering som oppfyller bestemmelsene i § 4 sjette ledd.

Om anlegget skal ta i mot høyrisikoavfall fra varmblodige dyr skal kravene i § 13 annet ledd og § 14 annet ledd oppfylles. Animalsk høyrisikoavfall fra varmblodige dyr og som mottas ved anlegget skal kokes ved 100 ° C i 30 min før innblanding i fôr til pelsdyr. Anlegget må være særskilt godkjent av Mattilsynet til dette formål.

Animalsk avfall skal før annen behandling bearbeides slik at partikkelstørrelsen reduseres til høyst 50 mm ved hjelp av en knuser, rivemaskin eller lignende.

Fordøyelseskanaal fra dyr som skal brukes til fôr skal tømmes for innhold og vaskes før behandling og innblanding i fôr.

Frasortert animalsk avfall skal transporteres til godkjent steriliseringsanlegg eller godkjent forbrenningsanlegg for destruksjon. Transporten skal foregå i samsvar med bestemmelsene i § 4.

Fôr fra anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr kan bare benyttes til pelsdyr. Slikt fôr kan ikke benyttes til tilsvarende arter som holdes som kjæledyr.

Skrotter av pelsdyr kan ikke benyttes som fôr til pelsdyr.

Kapittel VI. Spesielle krav til anlegg for behandling av lavrisikoavfall

§ 19. *Bruk av animalsk lavrisikoavfall til fôrvarer, tekniske eller farmasøytiske produkter*

Anlegget skal ikke motta høyrisikoavfall.

Lavrisikoavfall fra pattedyr skal behandles i samsvar med bestemmelsene i § 15 annet ledd.

Bestemmelsen i annet ledd gjelder ikke for;

1. animalske produkter godkjent som næringsmidler, brukt i produksjon av fôr til kjæledyr, dyr i zoologiske hager eller til pelsdyr,
2. gelatin,
3. huder, skinn, hover, horn, eller hår,
4. kjertler eller organer til farmasøytiske produkter,
5. blod og blodprodukter,
6. melk og melkeprodukter,
7. utsmeltet fett,
8. bein godkjent for humant konsum.

Annet lavrisikoavfall, herunder avfall som nevnt i tredje ledd unntatt melk, skal før innblanding i fôrvarer gjennomgå en varmebehandling slik at det er oppnådd en kjernetemperatur på 90 ° C eller annen varmebehandling med tilsvarende hygieniseringseffekt.

Melk skal være pasteurisert.

Lavrisikoavfall fra akvakulturdyr er unntatt fra kravet om varmebehandling når det skal inngå i fôrvarer til varmblodige dyr.

Frasortert og ubehandlet animalsk avfall skal behandles i samsvar med bestemmelsene i § 4 før det fraktes bort fra bedriften.

§ 20. *Komposteringsanlegg*

Et komposteringsanlegg skal ikke motta høyrisikoavfall.

Komposteringsanlegg som behandler animalsk avfall må oppfylle følgende krav:

1. Anlegget skal ligge i nødvendig avstand fra andre anlegg som f.eks. slakterier slik at risikoen for spredning av smittestoffer til slike anlegg er minimal. Uvedkommende personer og levende dyr må ikke ha tilgang til anlegget.
2. Det skal treffes tiltak som forebygger at fugler, insekter, gnagere eller andre skadedyr kommer i kontakt med det animalske avfallet under kompostering.
3. Animalsk avfall skal komposteres snarest mulig etter ankomst. Før behandling skal det oppbevares på en forsvarlig måte.
4. Komposteringen skal finne sted i reaktor slik at prosessen for desimring av mulige smittestoffer kan styres og overvåkes. Dog kan animalske produkter som nevnt i § 3 pkt. 3a og b, komposteres ved rankekompostering. Komposteringsprosessen må gå så langt at den ønskede desimring av mulige smittestoffer er oppnådd før komposteringsprosessen avsluttes.

Kapittel VII. Minstekrav til produktene

§ 21. Fôrvarer, tekniske eller farmasøytiske produkter og produkter fra steriliseringsanlegg og produkter fra høyrisikoavfall fra akvakulturdyr

Prøvematerialet skal være representativt for hele det partiet som skal undersøkes, og prøvetakingen skal skje i henhold til anerkjente prinsipper. Hvert parti skal undersøkes ved at det tas ut minst én stikkprøve bestående av fem enkeltprøver. Disse enkeltprøvene skal analyseres hver for seg når det gjelder undersøkelser med hensyn på Enterobacteriaceae, men de kan samles når det gjelder analyser med hensyn henholdsvis på Salmonella eller Clostridium perfringens.

Uttak av prøver for undersøkelse med hensyn på Salmonella og Enterobacteriaceae skal gjøres fra alle produkter der høy- eller lavrisikoavfall er inkludert i råvarene. Det skal gjøres under lagring eller når det ferdige produktet tas ut av lager (jf. § 3, pkt. 12 og § 9 annet ledd).

Uttak av prøver for undersøkelse med hensyn på Clostridium perfringens skal gjøres fra alle produkter der høyrisikoavfall er inkludert i råvarene. Det skal gjøres av behandlede partier umiddelbart etter varmebehandling (jf. § 3, pkt. 12 og § 9 annet ledd).

Følgende bakteriologiske standard skal være oppfylt:

Salmonella: Ingen i 25 g og $n = 5$, $c = 0$, $m = 0$, $M = 0$

Enterobacteriaceae: $n = 5$, $c = 2$, $m = 10$ per g, $M = 3 \times 10^2$ per g

n = antall enkeltprøver som samleprøven skal bestå av

m = nedre grenseverdi som ikke bør overskrides

M = øvre grenseverdi som ikke skal overskrides

c = høyeste antall enkeltprøver med analyseverdi mellom m og M som kan godtas uten at samleprøven bedømmes som ikke tilfredsstillende.

Resultatet for Enterobacteriaceae betraktes som ikke tilfredsstillende dersom antall påviste bakterieenheter i en eller flere enkeltprøver er M eller høyere. Kvaliteten er ikke akseptabel dersom Salmonella-bakterier er påvist.

Varmeresistente bakteriesporer som kan representere fare for sykdom: Prøven skal være fri, dvs. fravær av Clostridium perfringens i 1 g av produktet.

Bestemmelsene i annet, tredje og fjerde ledd gjelder ikke produkter fra anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr eller produkter fra forbrennings- og komposteringsanlegg.

§ 22. Fôr til pelsdyr

Fôr til pelsdyr skal ha følgende bakteriologiske standard:

Salmonella: Ingen i 25 g og $n = 5$, $c = 0$, $m = 0$, $M = 0$

Kimtall: $n = 2$, $c = 0$, $m = M = 6 \times 10^6$ per g

Koliforme bakterier: $n = 3$, $c = 0$, $m = M = 1 \times 10^4$ per g

n = antall enkeltprøver som samleprøven skal bestå av

m = nedre grenseverdi som ikke bør overskrides

M = øvre grenseverdi som ikke skal overskrides

c = høyeste antall enkeltprøver med analyseverdi mellom m og M som kan godtas uten at samleprøven bedømmes som ikke tilfredsstillende.

Prøvene skal være tatt ut som beskrevet i § 21.

Koliforme bakterier: Laktoseforgjærende bakterier innenfor familien Enterobacteriaceae.

Laktoseforgjærende bakterier: Bakterier som produserer syre og gass av laktose ved temperaturer mellom 30 ° C og 37 ° C.

Kapittel VIII. Avsluttende bestemmelser

§ 23. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn med anlegg som omfattes av denne forskrift og kan ta stikkprøver eller forlange uttak av stikkprøver for å kontrollere at denne forskrift overholdes. Opplysninger om anleggets virksomhet skal forelegges tilsyns- og godkjenningmyndighet ved forespørsel.

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

§ 24. Unntak

Bestemmelsene i Kapitlene III - VII gjelder ikke for slakterier som pakker og omsetter ferskt eller frosset fôr til kjæledyr, dyr i zoologiske hager eller til pelsdyr, utelukkende bestående av materiale skåret fra slakt etter at dette er godkjent på slakteriet.

§ 25. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

§ 26. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 87.

§ 27. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

Fra samme tid oppheves forskrift av 13. juli 1994 nr. 723 om transport av animalsk avfall og anlegg som behandler animalsk avfall.